

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

Кафедра менеджменту, управління проектами і логістики
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

Вересень 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМЕТРИКА

спеціальність 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма «Логістика»
(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

форма навчання денна
(денна, заочна, вечірня)

розробник Лантух Олена Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Економетрика» є складовою освітньо-професійної програми «Логістика» підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр» в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Має статус нормативної компоненти циклу загальної підготовки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес формування у студентів наукового світогляду та спеціальних знань з теорії та практики кількісного дослідження сучасної економіки.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	75	2,5		75
Аудиторні заняття, у т.ч:	44			44
лекції	30			30
лабораторні роботи				
практичні заняття	14			14
Самостійна робота, у т.ч:	31			31
підготовка до аудиторних занять	10			10
підготовка до контрольних заходів	10			10
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	11			11
підготовка до іспиту				
Форма підсумкового контролю				залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни «Економетрика» - формування у студентів професійних компетентностей у вигляді системи знань з методів використання сучасних інструментів оцінювання параметрів причинно-наслідкових залежностей, які характеризують кількісні взаємозв'язки між економічними величинами для практичної діяльності за фахом.

Завдання дисципліни – сформувати у студентів систему знань і навичок щодо використання сучасних інструментів економетрики в діяльності різноманітних організацій, фірм і підприємств та їх підрозділів на шляху досягнення встановлених цілей. Для цього потрібно:

- ознайомити майбутніх фахівців з термінологією та понятійним апаратом економетрики і забезпечити його засвоєння студентами;
- озброїти студентів системою знань у сфері теоретичних, методичних і практичних основ економетрики;
- забезпечити засвоєння студентами інструментарію економетрики і оволодіння навичками творчого критичного та кількісного підходу до оцінки викладених у спеціальній літературі точок зору щодо актуальної економіки;
- забезпечити зацікавленість студентів в активній навчальній та науково-дослідній роботі.

Пререквізити дисципліни. Вивчення дисципліни «Економетрика» ґрунтується на дисциплінах «Економічна теорія», «Математика для економістів», «Інформатика», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Оптимізаційні методи і моделі», «Маркетинг», «Вступ до спеціальності», «Статистика».

Постреквізити дисципліни. Опанування студентами змісту дисципліни «Економетрика» дозволить використовувати набуті знання в їх подальшій фаховій діяльності щодо прийняття таких управлінських рішень, що підвищать ефективність діяльності економічних об'єктів.

Компетентності. Результатом вивчення дисципліни «Економетрика» є здобуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі управління або у процесі навчання, що передбачає застосування сучасних теорій та методів економетрики.

Загальні компетентності:

ЗК1 – Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами.

ЗК7 – Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4 – Здатність застосовувати концептуальній базові знання у діяльності менеджера.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК4 – Здатність планувати діяльність організації в ресурсному та часовому просторі.

СК5 – Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК9 – Розуміння принципів і норм права, а також національних, міжнародних і галузевих стандартів та використання їх у професійній діяльності.

СК14 – Здатність забезпечувати розвиток підприємств в умовах інтеграції в світовий економічний простір на основі побудови ефективного механізму управління та запобігання загроз і зниження ступеня ризику діяльності на міжнародному ринку.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Економетрика» студент повинен:

знати:

- РН₂ – ідентифікувати, аналізувати й структурувати проблеми, обґрунтовувати методи їх вирішення та забезпечувати умови їх реалізації;
- РН₅ – мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень з логістики, критично оцінювати їхні наслідки в умовах невизначеності та ризику;
- РН₁₀ – вміти застосовувати законодавчі та інші нормативно-правові акти, стандарти, методичні документи;
- РН₁₁ – використовувати у практичній діяльності методи наукового аналізу та досліджень для вирішення конкретних завдань та об'єктно-орієнтованого моделювання;
- РН₁₄ – демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Методи навчання: практичний, наочний, словесний.

Форми навчання: аудиторна, поза аудиторна, групова, індивідуальна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Економетричні методи кількісного аналізу					
Тема 1. Предмет і основні поняття економетрики.	6	2	2		2
Тема 2. Методи побудови економетричних моделей.	8	4			4
Тема 3. Загальна лінійна модель	6	2	2		2
Тема 4. Оцінка параметрів моделі і мультиколінеарність	6	2	2		2
Тема 5 Емпіричні методи кількісного аналізу	4	2			2
Тема 6. Моделювання з використанням кореляційного і регресійного аналізу	6	2	2		2
Тема 7. Методика кореляційно-регресійного аналізу.	4	2			2
Разом за змістовим модулем 1	40	16	8		16
Змістовий модуль 2. Вимірювання та моделювання взаємозв'язків між економічними показниками					
Тема 8. Узагальнений метод найменших квадратів.	4	2			2
Тема 9. Економетричні моделі динаміки	6	2	2		2
Тема 10. Побудова економетричної моделі з автокореляцією	4	2			2
Тема 11. Методи інструментальних змінних.	6	2	2		2
Тема 12. Моделі розподіленого лага.	4	2			2
Тема 13. Економетричні моделі структурних змін.	6	2	2		2
Тема 14. Системи рівнянь при побудови економетричної моделі.	5	2			3
Разом за змістовим модулем 2	35	14	6		15
Усього годин	75	30	14		31

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет і основні поняття економетрикі	2
2	Наукова база побудови економетричних моделей.	2
3	Методи побудови економетричних моделей.	2
4	Загальна лінійна модель	2
5	Оцінка параметрів моделі і мультиколінеарність	2
6	Емпіричні методи кількісного аналізу	2
7	Моделювання з використанням кореляційного і регресійного аналізу	2
8	Методика кореляційно-регресійного аналізу.	2
9	Узагальнений метод найменших квадратів.	2
10	Економетричні моделі динаміки	2
11	Побудова економетричної моделі з автокореляцією	2
12	Методи інструментальних змінних	2

13	Моделі розподіленого лага	2
14	Економетричні моделі структурних змін.	2
15	Системи рівнянь при побудови економетричної моделі.	2
	Усього годин	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Основні показники економетричних досліджень	2
2	Застосування діаграм для графічного та трендового аналізу даних.	2
3	Складання прогнозу методом ковзного середнього	2
4	Визначення інтервалу прогнозу з заданою імовірністю	2
5	Прогнозування на підставі розробленої моделі	2
6	Побудова двохфакторної та багатофакторної моделі методом кореляційно-регресійного аналізу та її оцінка	2
7	Порівняльний аналіз цінових показників	2
	Усього годин	14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	10
2	Підготовка до контрольних заходів	10
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	11
3.1	Тема 2. Приклади типових економетричних моделей	2
3.2	Тема 10. Базові моделі ринкової економіки	2
3.3.	Тема 11. Моделі економічного циклу	2
3.4	Тема 12. Задачі оптимізації споживання	2
3.5	Тема 15. Прогнозування за моделями споживання	3
	Усього годин	31

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань студентів з дисципліни «Економетрика» здійснюється на основі результатів поточного контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення занять. Основними методами поточного контролю є усне опитування та практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль знань студента оцінюється за 100 бальною шкалою залежно від виду навчання:

- максимальна оцінка знань теоретичного матеріалу дисципліни, що вивчається, – 40 балів;
- максимальна оцінка знань практичного матеріалу дисципліни, що вивчається, – 40 балів;
- максимальна оцінка знань з самостійної роботи студента – 20 балів.

Критерії оцінки теоретичних знань за змістовими модулями

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за змістовими модулями	
			Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2
1.	Відвідування лекційних занять	1 бал за відвідування студентом кожного лекційного заняття	0 - 8	0-7
2.	Якість надання відповідей на запитання.	8 балів за кожен правильну відповідь на питання (4 питання) за перший змістовий модуль і 11 балів (3 питання) за другий змістовий модуль.	0-32	0-33
		При відповідях на питання студент показує високий рівень знання теоретичного матеріалу	26-32	27-33
		При відповідях на питання студент відповідає неповно та невпевнено, формулювання термінів неточне, на додаткові питання відповідає правильно, але не впевнено	16-25	17-26
		При відповідях на питання формулює терміни не точно, на додаткові питання не відповідає.	0-15	0-16
		Разом:	0-40	0-40

Критерії оцінки практичних навичок та вмінь за змістовими модулями

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за змістовими модулями	
			Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2
1.	Відвідування практичних занять	(0-2) бали за відвідування студентом кожного практичного заняття	0 - 8	0-6
2.	Якість виконання і захист практичних завдань	8 балів за виконання кожного практичного заняття за перший змістовий модуль і 11 балів за виконання кожного практичного заняття за другий змістовий модуль.	0-32	0-34
		Практична робота виконана відповідно до завдання і вимог методичних вказівок, наведені обґрунтування розрахунків і висновки. При захисті студент опирається на відповідні теми теоретичного курсу.	26-32	26-34
		Практична робота виконана відповідно до завдання і вимог методичних вказівок, наведені обґрунтування розрахунків і висновки. При захисті студент припускався помилок в обґрунтуванні прийнятих рішень.	21-25	21-25
		Практична робота виконана відповідно до завдання і вимог методичних вказівок, наведені обґрунтування розрахунків і висновки. При захисті студент не може пояснити зміст розрахунків, невпевнено володіє термінологією дисципліни.	16-20	16-20
		Практична робота виконана відповідно до завдання і вимог методичних вказівок, але наведені в роботі розрахунки містять суттєві помилки, які впливають на результат. При захисті студент не може пояснити змісту розрахунків та їх економічну сутність.	11-15	11-15
		Присутність студента на занятті, але неповністю готовність до виконання та захисту завдання	0-10	0-10
		Разом:	0-40	0-40

Критерії оцінки знань з самостійної роботи студента за змістовими модулями

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за змістовими модулями	
			Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2
1.	Підготовка та захист реферату	10 балів за підготовлений та захищений реферат	0-10	0-10
2.	Якість виконання і захист реферату	Виконання реферату відповідно до вимог їх якості. При захисті студент показав знання отримані з додаткових літературних джерел.	9-10	9-10
		Виконання реферату з незначними зауваженнями щодо їх якості. При захисті в основному використовував лекційний теоретичний матеріал.	7-8	7-8
		Виконання реферату відповідають мінімальним вимогам щодо їх якості, а саме: матеріал наведено у вигляді окремих тез без логічного їх взаємозв'язку.	5-6	5-6
		Реферат не відповідає поставленій темі, не розкриває змісту основних підрозділів.	1-6	1-6
		Невиконання реферату	0	0
3.	Якість виконання і відповіді на питання, що не викладаються на занятті та виносяться на самостійне опрацювання.	Законспектовані питання з використанням додаткових літературних джерел. При захисті студент відслідковує логічний взаємозв'язок між окремими питаннями.	9-10	9-10
		Законспектовані питання з використанням недостатньої кількості додаткових літературних джерел. При захисті студент опирається в основному на лекційний матеріал.	8-5	8-5
		Законспектовані питання виконано не повністю, частково розкривають сутність питань. При захисті студент невпевнено відповідає на запитання за темою реферату.	3-4	3-4
		Сутність питань не розкрито зовсім або у вигляді загальних тез. Студент не орієнтується в сутності матеріалу.	0-2	0-2
		Разом	20	20

Підсумкова оцінка з дисципліни «Економетрика» складається як середньоарифметична з суми балів за змістовими модулями 1 та 2.

Порядок зарахування пропущених занять.

1. Лекційні заняття, що пропущені студентом, зараховуються у вигляді опитування. Студент має відповісти на будь-яке питання (за вибором викладача) з тієї теми, яка викладалась на пропущеному занятті.

2. Практичні заняття, що були пропущені студентом, зараховуються наступним чином:

якщо на занятті було виконання ситуаційного завдання, то викладач пропонує студенту вирішення аналогічного завдання. Наприклад, викладач описує студенту будь-яку ситуацію з управлінської практики методом проєкції (проєкційний метод). Студент має дати на неї відповідь, тобто розв'язати аналогічно створену ситуацію (проблему). При цьому студент зобов'язаний розв'язати також й те завдання, яке вирішувалось на пропущеному занятті. Якщо на занятті була розв'язана задача, то студент має в присутності викладача захистити її, розв'язавши таку ж саму задачу додаткову, але за іншим варіантом за вибором викладача.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Економетрія. Підручник./Здрок В.В., Лагоцький Т.Я. - К.: КНЕУ, 2010. – 541 с.
2. Ерина А.М. Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. - К.:КНЕУ, 2001.- 170 с.
3. Кремер Н.Ш., Путко Б.А. Эконометрика: Учебник для вузов/ Под ред.проф. Н.Ш.Кремера.- М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002.- 311 с.
4. Лещинський О.Л., Рязанцева В.В., Юнькова О.О. Економетрія. – К.: МАУП, - 2005. - 245 с.
5. Лугинин О.Е. та др. Економетрія: Підруч. для студентів екон. спец. закл. освіти. — К.: Центр навч. лит., 2005. - 252 с.
6. Макроекономічне моделювання та короткострокове прогнозування / За ред. І.В.Крючкової. – Харків, Форт, 2000. – 225с.
7. Малиш Н.А. Моделювання економічних процесів ринкової економіки: Навч. посібник. —К.: МАУП, 2004. – 120 с.
8. Наконечний С.І., Терещенко Т.О. Економетрія: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.:КНЕУ. 2001. – 192 с.
9. Толбатов Ю.А. Эконометрика:Підручник для студентів екон. спеціальн. вищ. навч. закл. – К.: Четверта хвиля, 1997. –320 с.
10. Экономико-математические методы и прикладные модели: Учеб. пособие для вузов/ В.В. Федосеев, А.Н. Гармаш, Д.М. Дайитбегов и др.; Под ред. В.В. Федосеева. – М.: ЮНИТИ, 2001. - 391 с.

Допоміжна

1. Економічні задачі в Excel / Упоряд. Н.Вовковінська. – К.: Ред. загальнопед. лит., 2005. – 112с.
2. Кузин Б.И., Юрьев В.Н., Шахдинаров Г.М. Методы и модели управления фирмой. - СПб: Питер, 2001. – 432 с.
3. Луговская Л. В. Эконометрика в вопросах и ответах : учеб. пособие - М.: К Велби, Изд-во Проспект , 2005. - 208с.
4. Макаренко Т.А. Моделювання та прогнозування у маркетингу: Навч. посібник. —К.: Центр навч. лит., 2005. - 160 с.
5. Тарнавський Ю.А. Internet-технології: Конспект лекцій. – К.:МАУП, 2004. – 120 с.

12. INTERNET – РЕСУРСИ

Для підготовки до аудиторних та практичних занять рекомендовано використання електронних ресурсів мережі Internet:

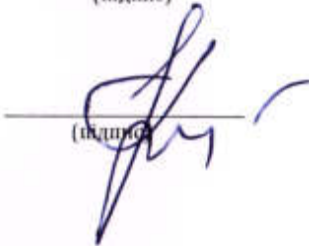
1. <http://Studfiles.net>
2. <http://powerbranding.ru>
3. <http://vipreshebnik.ru>
4. <http://ukrlibrary.org>
5. [http:// www.ukrstat.com](http://www.ukrstat.com)

Розробник

(підпис)

(О. В. Лантух)

Гарант освітньої програми

(підпис)

(А. О. Черчата)

Силабус затверджено на засіданні кафедри менеджменту, управління проектами і логістики

Протокол № 3 від 20.09.2019 року